

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Vergunning Natura 2000	Datum	26 juni 2025
Zaaknummer	Z-WNB-PP-VA-2020-0094-02	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2025-00014965	Van	Servicebureau
Referentie	Niet van toepassing	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	15 juli 2019	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlagen	Bijlage 1: Aanvullende onderbouwing additionaliteit Bijlage 2: AERIUS-berekening beoogde situatie RQP501zL9eQN d.d. 23 juni 2025 Bijlage 3: AERIUS-verschilberekening RcJWaqZPRusU d.d. 23 juni 2025 Bijlage 4: AERIUS-verschilberekening bijlage randeffecten RcJWaqZPRusU d.d. 23 juni 2025 Bijlage 5: Milieutekening beoogde situatie 20-1392-M01 d.d. 20 november 2020		

Op 15 juli 2019 is een aanvraag ingediend voor een natuurvergunning in het kader van artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ten behoeve van de beoogde activiteit van Melkgeitenhouderij Zuylestein op de locatie Rijksstraatweg 1 in Leersum.

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Als een aanvraag om een natuurvergunning is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 2.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing, tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt.

Dat betekent dat in dit geval de Wnb, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming zoals deze golden vóór 1 januari 2024, van toepassing blijven.

1. Besluit

Gelet op het bepaalde in de Wnb, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming besluiten we de positieve weigering van 9 september 2021 (met zaakkenmerk Z-WNB-PP-VA-2020-0094 en nummer 822B1EEE) in te trekken en de op 15 juli 2019 in het kader van artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb aangevraagde vergunning alsnog te verlenen ten behoeve van het exploiteren van een geitenhouderij, zoals weergegeven in bijlage 2 en 5 van dit besluit, aan de Rijksstraatweg 1 in Leersum.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag voor een natuurvergunning in het kader van artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb is ingediend namens Melkgeitenhouderij Zuylestein. De aanvraag ziet op de locatie plaatselijk bekend als de Rijksstraatweg 1 in Leersum en is ingediend ten behoeve van de beoogde activiteit bestaande uit de bouw van een nieuwe geitenstal en het wijzigen van het aantal geiten alsmede de wijziging van de stallen waarin de geiten gehuisvest worden. De dieren aantallen nemen af en de wijziging van de stallen levert een verbetering op voor dierenwelzijn. De geiten worden beweiden en het land wordt bemest. De aanvraag heeft mogelijk significante gevolgen voor Natura 2000.

Op 15 juli 2019 is de aanvraag ontvangen.

Op 20 november 2020, 27 november 2020 en 8 december 2020 is de aanvraag aangevuld.

2.2 Toetsingskader Wnb

Het is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb verboden om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten of in strijd met de voorwaarden van die vergunning, projecten te realiseren die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor een project als bedoeld in artikel 2.7, derde lid, van de Wnb maakt de aanvrager van de vergunning, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Gedeputeerde Staten verlenen voor het project uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

2.3 Toetsing vergunningsvoorwaarden

De Natura 2000-gebieden die het dichtstbij het project liggen zijn Rijntakken en Kolland & Overlangbroek op respectievelijk 645 meter en 870 meter. Door deze afstand worden de mogelijke significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen uitsluitend veroorzaakt door stikstofdepositie.

Binnen de Natura 2000-gebieden zijn verschillende habitattypen aanwezig. Voor stikstofdepositie-gevoelige habitats is een kritische depositiewaarde (hierna: KDW) vastgesteld. Als de ammoniakdepositie boven deze waarde uitkomt, kunnen er soorten verdwijnen die kenmerkend zijn voor deze habitattypen. Mogelijke effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden waar in deze overbelaste situaties een aanvullende toename van stikstofdepositie optreedt. Voor een omschrijving van de doelen en hun staat van instandhouding wordt verwezen naar natuura2000.nl.

Nu sprake is van een wijziging van de bestaande activiteit kan een depositietoename op de stikstofgevoelige habitattypen per saldo niet op voorhand worden uitgesloten.

Referentiesituatie

Voor het bepalen van het effect van de beoogde situatie op de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden wordt de beoogde situatie vergeleken met de referentiesituatie.

De referentiesituatie is de geldende natuurvergunning of, als deze niet aanwezig is, de op de datum waarop de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn van toepassing werd op een Natura 2000-gebied (de referentiedatum) aanwezige toestemming waarbij de laagst toegestane stikstofdepositie vanaf de referentiedatum geldt.

Voor het bedrijf is op 23 maart 2016 door de provincie Utrecht een vergunning in het kader van de Wnb afgegeven. Om de toename in de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden conform de Wnb te bepalen, wordt de beoogde situatie afgezet tegen het vergund recht conform de vigerende Wnb vergunning. Het vergund recht geldt hierbij als referentiesituatie.

Referentiesituatie

Tabel 1a en 1b geven de referentiesituatie weer.

Tabel 1a – Referentiesituatie dierlijke stikstofbronnen

Stal	Stalsysteem (RAV/OW-code)	Diersoort	Aantal
Paardenstal	K 2.100/ HL2.100	Paarden jonger dan 3 jaar, overige huisvestingssystemen.	2
	K 1.100/ HL1.100	Paarden van 3 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen.	5
Jongveeststal 2	C 3.100/ HC3.100	Geiten tot 61 dagen, overige huisvestingssystemen.	25
Oude melkkoeienstal	C 2.100/ HC2.100	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	200
Hooiberg	C 3.100/ HC3.100	Geiten tot 61 dagen, overige huisvestingssystemen.	25
Jongveeststal 3	C 3.100/ HC3.100	Geiten tot 61 dagen, overige huisvestingssystemen.	25
Nieuwe geitenstal	C 1.100/ HC1.100	Geiten van 1 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen.	840

Tabel 1b – Referentiesituatie andere stikstofbronnen

Stookinstallaties	Aantal	kg NO _x per jaar	g NH ₃ per jaar
CV's bedrijfswoning	2	3,6	0,5
CV's recreatiewoning	2	3,6	0,5
Wegverkeer (buitenwegen)	Aantal bewegingen	Frequentie	In file
Licht verkeer	13.067	per jaar	0%
Waarvan koude start (worst-case)	13.067	per jaar	0%
Zwaar vrachtverkeer	476	per jaar	0%

Waarvan koude start (worst-case)		476		per jaar		0%	
Mobiele werktuigen	Stage Klasse	SCR	Ad Blue (liter per jaar)	Brandstof	Vermogen (kW)	Verbruik (liter per jaar)	Draaiuren per jaar
Shovel	Stage-IIIA, 2006-2010	Nee	-	diesel	27 kW	2.739	913
Tractor 1	Stage-II, 2002-2005	Nee	-	diesel	62 kW	2.190	365
Tractor 2	Stage-IIIA, 2006-2010	Nee	-	diesel	73 kW	3.836	548
Loonwerker	Stage-IV, 2014-2018	Ja	-	diesel	100 kW	840	84
Overig bronnen binnen de inrichting Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen				Tijd stationair (uren per jaar)		kg NO _x per jaar	kg NH ₃ per jaar
Stationair, vrachtwagen laden, lossen				241		12,6	0,1

SCR = Selective Catalytic Reduction: een nabehandeling van rookgassen met behulp van een katalysator

Stikstofbronnen anders dan dieren hebben in het verleden nooit expliciet deel uitgemaakt van vergunningen. Voor zover deze onlosmakelijk verbonden zijn aan de vergunde activiteiten beschouwen we deze stikstofbronnen als impliciet vergund. Daarom hebben we deze in de referentiesituatie meegenomen (tabel 1b).

Aangevraagde (beoogde) situatie

Tabel 2a en 2b geven de aangevraagde (beoogde) situatie weer. Dit is de situatie zoals beschreven in de aanvraag.

Tabel 2a - Aangevraagde (beoogde) situatie dierlijke stikstofbronnen

Stal	Stalsysteem (RAV/OW-code)	Diersoort	Aantal
Paardenstal	K 2.100/ HL2.100	Paarden jonger dan 3 jaar, overige huisvestingssystemen.	2
	K 1.100/ HL1.100	Paarden van 3 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen.	5
Jongveeststal	C 3.100/ HC3.100	Geiten tot 61 dagen, overige huisvestingssystemen.	55
	C 2.100/HC2.100	Geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar, overige huisvestingssystemen.	105
Nieuwe geitenstal	C 1.100/ HC1.100	Geiten van 1 jaar en ouder, overige huisvestingssystemen.	800

Tabel 2b - Aangevraagde (beoogde) situatie andere stikstofbronnen

Stookinstallaties	Aantal	kg NO _x per jaar	g NH ₃ per jaar
CV's bedrijfswoning	2	3,6	0,5
CV's recreatiewoning	2	3,6	0,5

Wegverkeer (buitenwegen)		Aantal bewegingen		Frequentie		In file	
Licht verkeer		13.067		per jaar		0%	
Waarvan koude start (worst-case)		13.067		per jaar		0%	
Zwaar vrachtverkeer		476		per jaar		0%	
Waarvan koude start (worst-case)		476		per jaar		0%	
Mobiele werktuigen	Stage Klasse	SCR	Ad Blue (liter per jaar)	Brandstof	Vermogen (kW)	Verbruik (liter per jaar)	Draaiuren per jaar
Shovel	Stage-IIIa, 2006-2010	Nee	-	diesel	27 kW	2.739	913
Tractor 1	Stage-II, 2002-2005	Nee	-	diesel	62 kW	2.190	365
Tractor 2	Stage-IIIa, 2006-2010	Nee	-	diesel	73 kW	3.836	548
Loonwerker	Stage-IV, 2014-2018	Ja	-	diesel	100 kW	840	84
Overig bronnen binnen de inrichting Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen				Tijd stationair (uren per jaar)		kg NO _x per jaar	kg NH ₃ per jaar
Stationair, vrachtwagen laden, lossen				241		12,6	0,1

SCR = Selective Catalytic Reduction: een nabehandeling van rookgassen met behulp van een katalysator

Vergelijking referentiesituatie met aangevraagde (beoogde) situatie

Met het AERIUS Calculator model (versie 2024.2.1, met releasedatum 24 april 2025) is de stikstofdepositie berekend die gerelateerd is aan de ammoniak- en stikstofoxide-emissie in de referentiesituatie (tabel 1a en 1b) en in de aangevraagde (beoogde) situatie (tabel 2a en 2b). Uit de AERIUS-verschilberekening (zie bijlage 3 van dit besluit) blijkt dat in de aangevraagde situatie ten opzichte van de referentiesituatie sprake is van een afnemende stikstofdepositie op de stikstofgevoelige habitattypen.

Afstandsgrens

Op 20 januari 2022 is in AERIUS Calculator een afstandsgrens opgenomen voor stikstofberekeningen. Het gaat hier om een rekenafstand van 25 kilometer per emissiebron. Door het instellen van deze rekenafstand is geconstateerd dat er in de resultaten van AERIUS-berekeningen nabij de 25 kilometer afstand van emissiebronnen een randeffect kan ontstaan. Dit randeffect ontstaat doordat emissiebronnen in de aangevraagde (beoogde) situatie verschoven zijn of andere aangepaste variabelen hebben ten opzichte van de emissiebronnen in de referentiesituatie.

Op 21 juni 2022 is een update van AERIUS Calculator uitgevoerd waardoor de hexagonen (zeshoeken) met een mogelijk randeffect inzichtelijk gemaakt kunnen worden. In AERIUS Calculator worden hexagonen met een mogelijk randeffect gedefinieerd als "...hexagonen waarvan het middelpunt op grotere afstand dan 25 kilometer ligt van tenminste 1 puntbron of (deel van) een vlakbron".

Door de AERIUS-berekeningen uit te voeren met AERIUS Calculator versie 2024.2 hebben we kunnen vaststellen dat er alleen toenames plaatsvinden op een afstand van 25 kilometer vanaf de emissiebron(nen), en dat deze toenames vallen toe te rekenen aan voorgenoemd randeffect. Deze toenames betreffen daarmee geen depositietoenames die nader moeten worden onderbouwd.

De AERIUS-verschilberekening bijlage randeffecten (zie bijlage 4 van dit besluit) bevat een export uit AERIUS waarin onderscheid wordt gemaakt tussen hexagonen die wel of niet als randhexagonen zijn geclassificeerd.

Op 5 april 2023 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) uitspraak (ECLI:NL:RVS:2023:1299) gedaan dat het hanteren van de 25 kilometer afstandsbe grenzing aanvaardbaar is.

Uitspraak van de Afdeling over vergunningplicht bij intern salderen

Op 18 december 2024 heeft de Afdeling uitspraak (ECLI:NL:RVS:2024:4923) gedaan dat intern salderen een mitigerende maatregel betreft, vergunningplichtig is en bij vergunningverlening dient te voldoen aan het additionaliteitsvereiste. Daarmee heeft Afdeling afstand genomen van haar uitspraak van 20 januari 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:71) dat intern salderen niet vergunningplichtig is. Dit heeft voor ons aanleiding gevormd om de positieve weigering van 9 september 2021 (met zaakkenmerk Z-WNB-PP-VA-2020-0094 en nummer 822B1EEE) in te trekken en de op 15 juli 2019 in het kader van artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb aangevraagde vergunning alsnog te verlenen, inclusief onderbouwing van het additionaliteitsvereiste.

Beweiden

In de als referentiesituatie geldende natuurvergunning van 23 maart 2016 is uitvoerig getoetst op het beweiden en bemesten. De geiten worden beweiden en de percelen worden bemest. Voor de emissies van beweiden en bemesten (op het land) geldt dat er geen sprake is van een hogere depositie dan in de stalemissies.

Op grond van de milieuvergunning van 16 december 1998 is voor wat betreft beweiden ook toestemming verleend. De emissiefactoren waren destijds opgenomen in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij. Deze factor impliceerde automatisch beweiden. Voor bemesten van gronden is en was geen individuele toestemming op grond van de meststoffenwetgeving vereist. Deze algemene regels maken dat voor bemesten naar nationaal recht toestemming is verleend.

De depositie van de beweids- en bemestingsemissies leiden zodoende in geen enkel geval tot significante negatieve effecten voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

Additionaliteit

Uit overweging 13-13.8 van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1603) volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel kan worden ingezet alleen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling kan worden betrokken als, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

De beoogde situatie heeft effect op Natura 2000-gebieden Rijntakken, Kolland & Overlangbroek, Binnenveld, Veluwe en Lingegebied & Diefdijk-Zuid. Binnen deze gebieden heeft de beoogde situatie een effect op 23 aangewezen habitattypen, zoals weergegeven in onderstaande tabel 3.

Tabel 3 - Overzicht aangewezen habitattypen waarop de beoogde situatie een effect heeft

Natura 2000-gebied	Habitatcode	Habitattype	KDW (kg N/ha/jaar)	Urgentie stikstof depositie daling	Gemiddelde depositie (kg N/ha/jaar) in 2025	Gemiddelde depositie (kg N/ha/jaar) in 2030	Onder de KDW
Rijntakken	H3150baz	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	30	Onbekend	18,1	16,5	Ja
	H6120	Stroomdalgraslanden	18	2030	16,4	15,1	Ja
	H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	19	Onbekend	16,4	15,2	Ja
	H91Fo	Droge hardhoutoobossen	29	Onbekend	20,9	19,5	Ja
Kolland & Overlangbroek	H91EoC	Vochtige alluviale bossen	26	2030	21,4	20	Ja
Binnenveld	H6410	Blauwgraslanden	11	2030	15,9	14,6	Nee
	H7140A	Overgangs- en trilvenen	17	Onbekend	16,3	15	Ja
Veluwe	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	10	2025	16,3	15,1	Nee
	H2330	Zandverstuivingen	10	2025	15,7	14,4	Nee
	H3130	Zwakgebufferde vennen	7	2030	17,1	15,9	Nee
	H3160	Zure vennen	10	2025	17,2	15,8	Nee
	H4010A	Vochtige heiden	15	2030	15,4	14,2	Ja
	H4030	Droge heiden	10	2025	15,5	14,4	Nee
	H6230dka	Heischrale graslanden	10	2025	15,2	14,1	Nee
	H6230vka	Heischrale graslanden, kalkarm	10	2025	18,9	17,5	Nee
	H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	15	Onbekend	16,5	15,3	Nee
	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	15	2025	25,3	23,6	Nee
	H9190	Oude eikenbossen	15	2025	25	23,2	Nee
	H91EoC	Vochtige alluviale bossen	26	2030	23,6	22,2	Ja
Lingegebied & Diefdijk Zuid	H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	19	Onbekend	22,1	20,9	Nee
	H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	22	Onbekend	19,5	18,4	Ja
	H91EoB	Vochtige alluviale bossen	28	Onbekend	24,1	22,8	Ja
	H91EoC	Vochtige alluviale bossen	26	2030	24,2	22,8	Ja

De gegevens in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op het WUR Rapport Herziening 2023 d.d. juli 2023, tabel 6 van het B-Ware onderzoek (urgente lijst in Greenpeace-zaak) d.d. 9 februari 2024, de gegevens in AERIUS Calculator en de gegevens in AERIUS Monitor 2024. Hieruit blijkt dat 11 van de 23 aangewezen habitattypen in 2030 al onder de KDW liggen en ook niet (naderend) worden overschreden.

Bij AERIUS Monitor gaat het om vastgesteld en voldoende uitgewerkt beleid. In de einduitspraak over het project ViA15 overwoog de Afdeling het volgende over het gebruik van AERIUS Monitor:

"De enkele omstandigheid dat berekeningen met het AERIUS-rekenmodel een mate van onzekerheid bevatten, betekent niet dat dit rekenmodel niet mag worden gehanteerd om de toekomstige stikstofdepositie op gebiedsniveau te berekenen. De minister mag zich voor de stikstofdepositieberekeningen baseren op de AERIUS

Monitor zoals die beschikbaar was ten tijde van de passende beoordeling en het bestreden besluit. Dit kan anders zijn als er op dat moment concrete aanwijzingen zijn voor twijfel aan de geschiktheid daarvan. Daarvoor ziet de Afdeling in wat GNMF naar voren heeft gebracht echter geen aanleiding.”

Hieruit volgt in algemene zin dat een bestuursorgaan zich in beginsel mag baseren op AERIUS Monitor – dus niet alleen voor de onderbouwing dat sprake is van een blijvende daling van stikstofdepositie, maar ook om aan te tonen dat de KDW in een bepaald jaartal wordt onderschreden. Dit is ook logisch, omdat AERIUS Monitor is gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke kennis ter zake. AERIUS Monitor bevat onder meer prognoses voor toekomstige jaren waarin het effect van nieuw en bestaand beleid is meegenomen. Voor de maatregelen die bij die prognoses zijn betrokken, is voor AERIUS Monitor 2024 de KEV 2022 van belang. De KEV vormt de input voor de stikstofprognose in 2030 die via AERIUS Monitor 2024 wordt gepubliceerd. De KEV stelt twee emissieramingen vast: een met vastgesteld beleid en een met vastgesteld en voorgenomen beleid. AERIUS Monitor gaat uit van de emissieraming met alleen vastgesteld beleid, en dus van de conservatieve beleidsvariant. Vastgesteld beleid houdt in dat alleen beleid is meegenomen dat (bindend) was vastgesteld op de peildatum van de emissieraming. Er mag dan ook vanuit worden gegaan dat, als uit AERIUS Monitor volgt dat de KDW in een bepaald jaartal wordt onderschreden, die onderschrijding daadwerkelijk zal worden gerealiseerd.

In de prognoses van AERIUS Monitor 2024 is de daling van stikstofemissie door het gebruik van emissiearme stalsystemen betrokken. In de eerder genoemde einduitspraak over het project ViA15, heeft de Afdeling relevant geacht dat de daling van stikstofdepositie niet alleen het gevolg is van emissiearme stalsystemen, maar ook van andere maatregelen op het gebied van ammoniak en stikstofoxiden. Voor AERIUS Monitor 2024 geldt eveneens dat daarin andere maatregelen op het gebied van ammoniak en stikstofoxiden zijn betrokken dan alleen emissiearme stalsystemen. In dit verband wordt verwezen naar het rapport "Geraamde ontwikkelingen in nationale emissies van luchtverontreinigende stoffen 2023. Rapportage bij de Klimaat- en Energieverkenning 2022". Online te raadplegen via: https://www.pbl.nl/uploads/default/downloads/pbl-2023-geraamde-ontwikkelingen-in-nationale-emissies-vanluchtverontreinigende-stoffen-2023_4930.pdf.

Aanvullend wordt benadrukt dat in AERIUS Monitor 2024 nog niet alle maatregelen die met het oog op stikstofdepositiereductie worden genomen zijn betrokken. Zo is de aanpak piekbelasting, waaronder de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting, nog niet in de emissieramingen betrokken. Dit geldt ook voor de verderop in dit besluit aangehaalde door de provincie Utrecht verleende vijf onherroepelijke vergunningen die bijdragen aan het terugdringen van de stikstofdepositie.

Bovenop de maatregelen die zijn betrokken in AERIUS Monitor 2024, zijn en worden er dus nog extra maatregelen getroffen. En zelfs zonder deze aanvullende maatregelen, laat AERIUS Monitor 2024 dus al zien dat in 2030 sprake is van een onderschrijding van de KDW voor 11 van de in dit besluit relevante 23 habitattypen.

Voor deze habitattypen is daarmee (mede gelet op bijlage 1 van dit besluit) onderbouwd dat, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel wordt gerealiseerd.

Voor 2 habitattypen (H6510A in Lingegebied & Diefdijk Zuid en H7150 in Veluwe) geldt dat deze nog niet onder de KDW liggen, maar niet op de urgente lijst voorkomen. Dat betekent dat de stikstofdepositie wel teruggebracht dient te worden, alleen zit hier geen spoed achter. De dalende trend die zichtbaar is in AERIUS Monitor 2024 volstaat in dit geval als onderbouwing van de additionaliteit.

De overige 10 aangewezen habitattypen, verdeeld over Natura 2000-gebieden Binnenveld en Veluwe, bevinden zich in 2030 nog niet onder de KDW én komen voor op de urgente lijst. Uit de AERIUS-verschilberekening, zoals opgenomen in bijlage 3 van dit besluit, blijkt echter dat vanwege het vergunnen van de beoogde activiteit op deze (naderend) overbelaste habitattypen een afname van stikstof plaatsvindt, zoals weergegeven in onderstaande tabel 4.

Tabel 4 - Depositieafname per habitatype

Natura 2000-gebied	Habitatcode	Habitatype	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Binnenveld	H6410	Blauwgraslanden	0,01
Veluwe	H2310	Stuifzandheiden met struikhei	0,01
	H2330	Zandverstuivingen	0,01
	H3130	Zwakgebufferde vennen	0,01
	H3160	Zure vennen	0,01
	H4030	Droge heiden	0,02
	H6230dka	Heischrale graslanden	0,01
	H6230vka	Heischrale graslanden, kalkarm	0,01
	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	0,02
	H9190	Oude eikenbossen	0,01

Door de beoogde activiteit wordt, na mitigatie middels intern salderen, zodoende een daling gerealiseerd van de stikstofdepositie op de desbetreffende 10 (naderend) overbelaste habitattypen. Daarnaast laat AERIUS Monitor 2024 ook voor deze habitattypen een dalende trend zien. De beoogde activiteit zal, na mitigatie middels intern salderen, deze dalende trend versterken.

Hiermee is voor het gehele project onderbouwd dat, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel wordt gerealiseerd dan wel mede door de beoogde activiteit kan worden gerealiseerd.

Voorts heeft de provincie Utrecht gedurende de afgelopen twee jaar, vijf onherroepelijke vergunningen verleend die bijdragen aan het terugdringen van de stikstofdepositie op de in dit kader relevante Natura 2000-gebieden. Hieronder volgt eerst een opsomming van de desbetreffende besluiten inclusief vindplaats. Daarna is in onderstaande tabel 5 te zien wat deze besluitvorming tezamen concreet opgeleverd heeft voor de relevante Natura 2000-gebieden.

- Hoofdweg 6 in Waverveen, 19-09-2023, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-10959.html>;
- Kooijdijk 34 in Westbroek, 27-12-2023, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-15641.html>;
- Kooijdijk 9 in Westbroek, 8-1-2024, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-338.html>;
- Kooijdijk 33 in Westbroek, 11-03-2024, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-3224.html>;
- Langbroekerdijk B 29 in Langbroek, 24-2-2025, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2025-2797.html>.

Tabel 5 - Reductieresultaten onherroepelijke vergunningen

Natura 2000-gebied	Reductie in mol/ha/jr
Rijntakken	3,24
Kolland & Overlangbroek	4,81
Binnenveld	0,28
Veluwe	1,78
Lingegebied & Diefdijk Zuid	0,39

Bij de onderbouwing van additionaliteit dient ook gekeken te worden naar de natuurdoelanalyses en de adviezen van de Ecologische Autoriteit. Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat de natuurdoelanalyses en adviezen in 2023 zijn opgesteld. De conclusies daarin kunnen daarom afwijken van de resultaten die nu zichtbaar zijn in AERIUS Calculator en AERIUS Monitor 2024. Een beknopte samenvatting van de relevante natuurdoelanalyses, de relevante adviezen van de Ecologische Autoriteit én de concrete maatregelen die zijn of worden genomen om aan de instandhoudingsdoelstellingen te voldoen, zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

2.4 Conclusie toetsing aan de vergunningsvoorwaarden

Ten aanzien van de gehele beoogde activiteit is onderbouwd dat, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel wordt gerealiseerd dan wel mede door de beoogde activiteit kan worden gerealiseerd.

Omdat de stikstofdepositie vanwege de aangevraagde beoogde activiteit vanwege mitigerende maatregelen niet toeneemt maar afneemt en er geen sprake is van overige significant negatieve effecten, achten we significant negatieve effecten op Natura-2000 gebieden uitgesloten. Daarmee kan de beoogde activiteit gelet op de instandhoudingsdoelstellingen niet leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de relevante Natura 2000-gebieden, en geen significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt de dag na bekendmaking van dit besluit in werking.

3.2 Beroep

Vanwege het reeds door zowel aanvrager als Wösten Juridisch Advies (namens Stichting Beheer Historische Groenmonumenten Utrechtse Heuvelrug, Stichting tot Exploitatie van de Landgoederen Waayestein en Zuylestein en [REDACTED]) ingestelde hoger beroep tegen de positieve weigering van 9 september 2021 (met zaakkenmerk Z-WNB-PP-VA-2020-0094 en nummer 822B1EEE), worden aanvrager en Wösten Juridisch Advies op grond van artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht geacht van rechtswege beroep te hebben ingesteld tegen dit besluit. Daarom zal de Afdeling aanvrager alsmede Wösten Juridisch Advies in de gelegenheid stellen om op het besluit te reageren.

Omdat het besluit is genomen ter vervanging van een positieve weigering waartegen reeds hoger beroep is ingesteld, kunnen overige partijen tot zes weken na publicatiedatum rechtstreeks hoger beroep instellen tegen

het besluit. Het hoger beroepschrift dient daarbij gericht te worden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA in Den Haag onder vermelding van het zaaknummer van het reeds ingestelde hoger beroep: 202207389/1/R2. Voor het in behandeling nemen van het hoger beroepschrift is griffierecht verschuldigd.

3.3 Voorlopige voorziening

Er kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot een uitspraak kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de voorzieningenrechter van de Afdeling. Voor het in behandeling nemen van het verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

3.4 Inzage in en verzending van dit besluit

Vanaf 30 juni 2025 tot en met 11 augustus 2025 is dit besluit op www.officielebekendmakingen.nl in te zien. Daarnaast zijn het besluit en de daarbij behorende stukken, gedurende die periode, in te zien in Het Provinciehuis van de provincie Utrecht op de Archimedeslaan 6 in Utrecht. Inzage kan op elke werkdag van 9:00 uur tot 16:00 uur nadat u hiervoor telefonisch een afspraak gemaakt heeft met het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via 030 258 91 11.

Het besluit en de daarbij behorende stukken kunnen we op verzoek (in de meeste gevallen) ook digitaal toezenden. Stuur daarvoor een verzoek naar het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl of via 030 258 9111. Vermeld daarbij het zaaknummer.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. We verzenden dit besluit aan de aanvrager en een afschrift van dit besluit aan:

1. Locis Adviseurs B.V.;
2. Damen Legal;
3. Wösten Juridisch Advies;
4. Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
5. Gemeente Utrechtse Heuvelrug;
6. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

3.5 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor de aangevraagde activiteit ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het bedrijf ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de wijziging in de bedrijfsexploitatie? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de wijziging als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau van het team Vergunningverlening Natuur en Landschap via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan dit besluit). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

ValidSigned
op 26-06-2025

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Aanvullende onderbouwing additionaliteit

Kolland & Overlangbroek

Kolland & Overlangbroek is in Europees opzicht zeldzaam en heeft een grote rijkdom aan paddenstoelen en op de bomen groeiende (korst)mossen, dat voorkomt op plaatsen met een hoge grondwaterstand met een sterk bufferend vermogen (een stabiele zuurgraad). Echter is door toegenomen droogte en intensivering van de landbouw, met name in omliggende gebieden, sprake van een te lage grondwaterstand en te weinig kwelwater. Daarnaast zijn er veel essen in het bos gestorven aan de door een schimmel veroorzaakte essentaksterfte, wat heeft geleid tot meer lichtinval op de bosbodem. Een combinatie van te veel lichtinval op de bosbodem en een (mede door stikstofdepositie) verzuurde bodem heeft geleid tot verruiging van de bodembegroeiing, met name tot overwoekering door bramen en dit is slecht voor de eerdergenoemde paddenstoelen en (korst)mossen.

Voor het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dringend drie maatregelen noodzakelijk:

- a. de versnipperde delen van het Natura 2000-gebied moeten worden verbonden met elkaar tot een robuust natuurgebied;
- b. de stikstofdepositie moet teruggedrongen worden;
- c. het waterpeil moet omhoog door het tegengaan van de wegzijging van het grondwater.

Provincie Utrecht neemt deze maatregelen in de kavelruil Kromme Rijn Oost.

In de eerste drie stappen van de kavelruil Kromme Rijn Oost (al gerealiseerd):

- a. breidt de provincie Utrecht de hectares natuur uit rondom en tussen de verschillende delen van Kolland & Overlangbroek met 40,3 hectares en tevens verwerft de provincie 10,6 hectares grond dat in de toekomst niet meer bemest wordt;
- b. dringt de provincie Utrecht de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden terug met 103,68 mol per hectare per jaar door een bedrijfsverplaatsing mogelijk te maken en extern te salderen met twee natuurvergunningen waarvan 65% van de stikstofdepositie wordt afgeroomd;
- c. maakt de provincie Utrecht het verhogen van het waterpeil mogelijk op 50,9 hectares om en tussen de verschillende delen van Kolland & Overlangbroek;
- d. dringt de provincie Utrecht in kavelruil 1 tot en met 4 de stikstofdepositie terug op de omliggende Natura 2000-gebieden met 1.783,53 mol per hectare per jaar, door de omvorming van landbouwpercelen.

In de vierde stap (binnenkort publicatie ontwerpbesluit):

- a. wordt de NNN rondom en tussen Oud-Kolland vergroot met 10 hectares;
- b. door de hierboven vermelde omvorming van de landbouwpercelen profiteren een aantal Natura 2000-gebieden het meest. Zo wordt de stikstofdepositie op Kolland & Overlangbroek teruggedrongen met 1.114,97 mol per hectare per jaar; op Veluwe met 468 mol per hectare per jaar, op Rijntakken met 188,50 mol per hectare per jaar en op Lingegebied & Diefdijk-Zuid met 7,68 mol per hectare per jaar;
- c. maakt de provincie Utrecht het verhogen van het waterpeil mogelijk op 10 hectares rondom en tussen Oud Kolland en Kolland;
- d. krijgt provincie Utrecht een grondpositie, waarmee verdere uitvoering van het natuurherstel is gewaarborgd. Provincie Utrecht verwerft namelijk 33 hectares ruilgrond binnen 500 meter

afstand tot Oud Kolland. Deze ruilgrond wil de provincie inzetten voor de verwerving van gronden tussen Oud Kolland en Kolland, zodat de verschillende gebieden met elkaar verbonden worden en het peil van nog meer hectares kan worden verhoogd. De waarborg die de grondpositie van 33 hectares geeft, weegt op tegen de resterende stikstofemissie van de te verplaatsen veehouderijactiviteiten.

De kavelruilovereenkomsten zijn getekend. Daarmee is de stikstofdepositie in 2025 al aanzienlijk gedaald en zal het vanaf dat moment elk jaar verder afnemen. Het kunnen omvormen van de gebieden tot een robuust natuurgebied en het verhogen van het waterpeil, is dankzij de kavelruil Kromme Rijn Oost mogelijk gemaakt en zal de komende jaren verder uitgevoerd worden.

Rijntakken

Iedere Rijntak heeft zijn eigen karakter en daarmee identiteit. De Gelderse Poort en Uiterwaarden Waal kennen een relatief grote dynamiek met daarbij behorende processen van erosie en sedimentatie. De Neder-Rijn is gestuwd en heeft daardoor een stuk minder dynamiek. Neder-Rijn en IJssel kennen directe overgangen naar de stuwwal van de Veluwe. De IJssel kenmerkt zich door een relatief gaaf landschap waarin de ontwikkelingsgeschiedenis van het systeem nog goed is terug te vinden. Eén van de meest karakteristieke aspecten van dit systeem is de grote dynamiek in water, sediment en biotische factoren zoals begrazing. Processen als zomerbederosie en klimaatverandering kunnen grote invloed hebben op de werking van het systeem en de mate waarin de rivierdynamiek in het hele winterbed door kan werken. Als gevolg hiervan treden langere perioden van steeds lagere waterstanden op, wat een verdrogend effect heeft op natuur in de uiterwaarden. Het keren van deze ontwikkelingen vraagt grote maatregelen voor de lange termijn die vaak alleen mogelijk zijn op het niveau van een hele uiterwaard, in samenwerking met andere provincies en Rijkswaterstaat.

Voor het Natura 2000-gebied Rijntakken blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat voor de stikstofgevoelige habitattypen aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. de stikstofdepositie terugdringen op habitatype H9120 Beuken-eikenbossen met huls;
- b. verwijderen van strooisel, hakhoutbeheer en ingrijpen in boomsamenstelling om verzuring te voorkomen op habitatype H9120 Beuken-eikenbossen;
- c. voor H6120 Stroomdalgraslanden en H6510A Glanshaverhooilanden die vergrassen of verruigen als gevolg van een te lage dynamiek kan extra begrazing of extra maaien en afvoeren worden toegepast. Ook kan eventueel geplagd worden. Verzuring van stroomdalgraslanden als gevolg een te lage aanvoer van basen via rivierwater kan worden voorkomen door toevoeging van kalk.

De provincie Utrecht maakt het terugdringen van stikstofdepositie mogelijk door het vergunnen van bedrijfsverplaatsingen. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 191,74 mol per hectare per jaar op Rijntakken. Concrete maatregelen zoals de maatregelen genoemd onder b en c, worden momenteel verder uitgewerkt in het Utrechts Programma Landelijk Gebied. De provincie Utrecht streeft naar een definitief UPLG in het najaar van 2025.

Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Lingegebied & Diefdijk-Zuid behoort tot het Natura 2000-landschap Rivierengebied. Het gebied omvat een vrij smalle zone aan weerszijden van de rivier de Linge, van de Nieuwe Zuiderlingedijk en van de Diefdijk. In dit gebied wisselen soorten, gemeenschappen, leefgebieden en habitattypen van mesotrofe tot zwak eutrofe omstandigheden elkaar af binnen een van nature voedselrijk landschap. De mesotrofe omstandigheden worden

voornamelijk bepaald door de aanwezigheid van zand of veen in het oppervlak. Daar waar klei ligt zijn de omstandigheden droger en voedselrijker en komen vochtige alluviale bossen van het subtype essen-iepenbos H_{91EoB} voor. Daar waar kalkrijk zand in de bovengrond ligt en de hydrologie voldoet zijn geschikte omstandigheden voor H₇₃₂₀ Kalkmoerassen. Op de lager buitendijks gelegen uiterwaarden kan overstroming plaatsvinden. Hier staan H_{91EoA} zachthoutooibossen. De zachthoutooibossen die hoger op de gradiënt liggen zullen door ontwikkelen naar H_{91EoB} essen-iepenbossen of H_{91EoC} beekbegeleidende bossen.

Voor het Natura 2000-gebied Lingegebied & Diefdijk-zuid blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn:

- a. het verlagen van de stikstofdepositie door bronaanpak op de habitattypen Glanshaverhooiland (H_{6510A}), Vossenstaarthooiland (H_{6510B}), Kalkmoerassen (H₇₂₃₀), Essen-iepenbos (H_{91EoB}) en Beekbegeleidende bossen (H_{91EoC});
- b. het op korte termijn beschikbaar krijgen van voldoende kennis over het (eco)hydrologische systeem om de aanvullende maatregelen zo goed en efficiënt mogelijk in te zetten.

Provincie Utrecht maakt het terugdringen van stikstofdepositie mogelijk door het vergunnen van bedrijfsverplaatsingen. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 8,07 mol per hectare per jaar op Lingegebied & Diefdijk-Zuid.

Binnenveld

Binnenveld heeft in Europees opzicht drie zeer zeldzame habitattypen: Blauwgrasland, Overgangs- en trilvenen (trilvenen) en Veenmosrietland. De habitattypen komen voor vanwege hoge grondwaterstanden met een sterk bufferend vermogen (een hoge zuurgraad). Op het moment stroomt onvoldoende water vanuit de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug in de genoemde habitattypen. Grondwater van goede kwaliteit is zo niet langer beschikbaar en heeft een verzurende invloed op de bodem. De te lage grondwaterstanden in de zomermaanden leiden tot een versterking van die verzuring en verruiging. Daarnaast is sprake van een te hoge stikstofdepositie en liggen de deelgebieden sterk geïsoleerd. De uitgevoerde en geplande maatregelen zijn bijna voldoende om de gunstige staat van instandhouding te realiseren voor de Overgangs- en trilvenen (trilvenen) en nog onvoldoende voor de Blauwgraslanden en de Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden).

Voor het Natura 2000-gebied Binnenveld blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. de kwaliteiten herstellen en areaal uitbreiden van kalkmoerassen H₇₂₃₀ en overgangs- en Trilvenen (trilvenen) H_{7140A}, in mozaïek met schraalgraslanden;
- b. de kwaliteiten herstellen en areaal uitbreiden van heischrale graslanden H₆₂₃₀ en Blauwgraslanden H₆₄₁₀;
- c. het stopzetten van grondwateronttrekkingen voor beregening;
- d. het optimaliseren van het maaibeheer;
- e. het reduceren van de stikstofbelasting op de stikstofgevoelige habitattypen.

Door het project aan de Rijksweg 1 in Leersum zal de stikstofdepositie niet toenemen op Natura 2000-gebied Binnenveld. Sterker nog, dankzij het project zal de stikstofdepositie afnemen op de kritische habitatype H₆₄₁₀ Blauwgrasland en H_{7140A} trilveen. Samen met de reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit, wordt op korte termijn een stikstofdepositie afname gerealiseerd van 0,31 mol per hectare per jaar op Binnenveld.

Concrete maatregelen zoals de maatregelen genoemd onder a tot en met d, worden momenteel verder uitgewerkt in het Utrechts Programma Landelijk Gebied. De provincie Utrecht streeft naar een definitief UPLG in het najaar van 2025.

Veluwe

De Veluwe bestaat uit een aantal stuwwallen die in de voorlaatste ijstijd door het landijs zijn gevormd. Naderhand is de Veluwe verder gevormd door de zich ontwikkelende Rijndelta en de afdekking met dekzanden en weer later door het ontstaan van stuifzanden. Door de hogere ligging en de zandige bodem heeft het gebied van de Veluwe grotendeels een relatief droog karakter. Aan het eind van de 19e eeuw is op grote delen van de Veluwe eikenhakhout geplant. Vanaf 1900 werd de aanpak van stuifzand en heide aangepakt door bebossing met Grove den. De habitats van het droge zandlandschap met hun zeer karakteristieke vegetaties, worden inmiddels op Europese schaal hoog gewaardeerd. Kootwijkerzand is op dit moment nog één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. De Veluwe wordt vooral omringd door agrarische cultuurlandschappen. Stikstof afkomstig uit deze landbouwgebieden, van verkeer en bebouwd gebied heeft een negatieve invloed op de veelal stikstofgevoelige habitats en leefgebieden op de Veluwe.

Voor het Natura 2000-gebied Veluwe blijken uit de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit dat aanvullende maatregelen nodig zijn:

- a. de stikstofdepositie aanzienlijk terugdringen op habitattypen en soorten van stuifzandgebieden H2310, H2330, duinpieper en tapuit;
- b. kwaliteitsverbetering en herstel van bossen door het terugdringen van de stikstofdepositie;
- c. uitbreiden van de habitattypen van heiden H4010A, H4030 en H7150 buiten het Natura 2000-gebied op (voormalige) landbouwgronden;
- d. de stikstofdepositie terugdringen op habitattypen H3130, H1360, H6410, H7110B, H7150 en de drijvende waterweegbree;
- e. behoud van de omvang en kwaliteit van het leefgebied van de kamsalamander door het terugdringen van de exoot Italiaanse kamsalamander.

Door vergunningverlening voor de aangevraagde beoogde situatie aan de Rijksweg 1 in Leersum zal de stikstofdepositie niet toenemen op Natura 2000-gebied Veluwe. Sterker nog, dankzij het project zal de stikstofdepositie afnemen op 9 kritische habitattypen die ook nog eens op de urgente lijst staan. De reducties van de bedrijfsverplaatsingen genoemd in het besluit, de reductie vanwege vergunningverlening voor de aangevraagde beoogde situatie aan de Rijksweg 1 in Leersum, en de op korte termijn verwachte reductie door kavelruil Kromme Rijn Oost leveren samen een reductie op van 470,09 mol per hectare per jaar.

Daarnaast heeft provincie Gelderland voor het Natura 2000-gebied Veluwe vijf herstelprogramma's opgesteld als uitwerking van het Natura 2000-beheerplan uit 2018. Deze programma's richten zich op het herstel en behoud van diverse natuurtypen en soorten binnen het gebied. Hieronder volgt een overzicht van de herstelmaatregelen per programma:

1. Herstelprogramma Bossen

- Doel: Ecologisch herstel en adequaat beheer van de Veluwe bossen om bijzondere planten en dieren te behouden.

- Maatregelen:

- ☑ Vitalisering van bossen, inclusief bekalken en toepassen van steenmeel.
- ☑ Omvorming en kwaliteitsverbetering van circa 1.000 hectare bos.
- ☑ Onderzoek naar de effecten van wilde hoefdieren op de natuurlijke bosontwikkeling.

2. Herstelprogramma Beken

- Doel: Verbetering van de kwaliteit en hoeveelheid water in beken om leefgebieden van watergebonden soorten te behouden en te verbeteren.

- Maatregelen:

- ☑ Hydrologische herstelmaatregelen, zoals verondiepen of dempen van beken en sprengen.
- ☑ Onderzoek naar effectieve maatregelen om op de lange termijn water in de beken te behouden.
- ☑ Bescherming van soorten zoals de beekprik, rivierdonderpad en meervleermuis.

3. Herstelprogramma Heiden en Stuifzanden

- Doel: Behoud en herstel van heide- en stuifzandgebieden en hun karakteristieke soorten.

- Maatregelen:

- ☑ Omvorming van natuur en aanleg van heidecorridors.
- ☑ Extensiveren en aankoppelen van landbouwgrond.
- ☑ Specifieke maatregelen voor soorten zoals de zadelsprinkhaan en draaihals.

4. Herstelprogramma Vennen en Venen

- Doel: Herstel en behoud van vennen en venen en hun biodiversiteit.

- Maatregelen:

- ☑ Verwijderen van bomen en struiken die te dicht op de oever staan om verdroging en verzuring tegen te gaan.
- ☑ Herstel van leefgebieden voor soorten zoals de kamsalamander en gevlekte witsnuitlibel.
- ☑ Behouden van natte omstandigheden in vennen en venen.

5. Recreatiezoneringsplan Veluwe

- Doel: Balans tussen natuurbehoud en recreatie door zonering van recreatieactiviteiten.

- Maatregelen:

- ☑ Aanpassen van recreatienetwerken en (tijdelijk) afsluiten van gebieden.
- ☑ Aanleg van alternatieve recreatievoorzieningen.
- ☑ Extra begeleiding van recreatie en toezicht, vooral in het broedseizoen.

Deze herstelprogramma's zijn in 2023 vastgesteld en de uitvoering van de maatregelen loopt door tot 2030.

Provincie Gelderland neemt tevens diverse maatregelen om de stikstofuitstoot op en rond het Natura 2000-gebied Veluwe terug te dringen. Hieronder volgt een opsomming van die maatregelen:

1. Instellen van stikstofarme zones

In april 2025 heeft de provincie een voorbereidingsbesluit genomen voor het instellen van 500 meter brede stikstofarme zones rondom stikstofgevoelige natuurgebieden, waaronder de Veluwe. Binnen deze zones zijn nieuwe activiteiten die stikstof uitstoten en een natuurvergunning vereisen, gedurende de komende 1,5 jaar niet toegestaan. Bestaande activiteiten mogen doorgaan, maar uitbreiding is uitgesloten.

2. Gebiedsgerichte aanpak

De Gelderse Maatregelen Stikstof vormen een gebiedsgerichte aanpak waarbij per cluster van Natura 2000-gebieden, zoals de Veluwe, specifieke stappen worden uitgewerkt. Dit begint met een probleemanalyse van stikstofdepositie en de staat van de natuur, gevolgd door maatregelen om emissies te verlagen en de natuur te versterken.

3. Sector brede bronmaatregelen

De provincie werkt aan bronmaatregelen in alle sectoren met als doel een emissiereductie van 25% tot 2025. Daarnaast wordt ingezet op verduurzaming van deze sectoren tot 2030, met als resultaat zoveel mogelijk emissievrije bedrijven op en rondom de Natura 2000-gebieden.

Bijlage 2: AERIUS-berekening beoogde situatie RQP5o1zL9eQN d.d. 23 juni 2025
Los bijgevoegd

Bijlage 3: AERIUS-verschilberekening RcJWaqZPRusU d.d. 23 juni 2025
Los bijgevoegd

Bijlage 4: AERIUS-verschilberekening bijlage randeffecten RcJWaqZPRusU d.d. 23 juni 2025
Los bijgevoegd

Bijlage 5: Milieutekening beoogde situatie 20-1392-Mo1 d.d. 20 november 2020
Los bijgevoegd